

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om statens pensionsfond

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att lagen om statens pensionsfond ändras så att tillväxten för pensionsfonden tryggas i lag genom att maximibeloppet för den överföring som årligen görs till statsbudgeten bestäms så, att fonderingsmålet, som utgör en och en halv gång lönesumman för den personal som omfattas av statens pensionssystem, uppnås år 2010. Enligt propositionen skall fondens

organisation förtydligas genom en precisering av ställningen och uppgifterna för fondens direktion. Det föreslås att de bestämmelser som gäller fondens placeringsverksamhet och tillsynen över fonden preciseras.

Lagen avses träda i kraft så snart som möjligt efter det att den har antagits och blivit stadfäst.

MOTIVERING

1. Nuläge

1.1. Statens pensionsfond

Statens pensionsfond är en fond som står utanför statsbudgeten och varom det bestäms i lagen om statens pensionsfond (1372/1989), nedan pensionsfondslagen. Enligt lagens 1 § finns pensionsfonden till för att trygga betalningen av statens framtida pensioner och för att utjämna de utgifter som dessa medför. Statens pensionssystem omfattar statstjänstemän och statens arbetstagare och dessutom största delen av lärarna i kommunala grundskolor och gymnasier samt de anställda vid vissa statsunderstödda institutioner.

Fonden har ingen egentlig egen organisation, utan den sköts av statskontoret. Fonden har en av finansministeriet utsedd direktion som enligt lagen beslutar om fondens placeringsprinciper och svarar för fonden. Direktionen har en ordförande, en vice ordförande och fem medlemmar. Tre av medlemmarna representerar de statsanställdas centralorganisationer.

Pensionsfonden får huvuddelen av sina

inkomster från pensionsavgifter från arbetsgivare och arbetstagare som omfattas av statens pensionssystem samt från avkastningen av fondens medel. Dessutom får fonden inkomster från s.k. överföringsavgifter som privata pensionsförsäkringsanstalter betalar samt från arbetslöshetsförsäkringspremiens arbetspensionstilläggsdel. Statens allmänna pensionsavgift utgör 23,5 % av lönerna. Den består av såväl arbetsgivares som arbetstagares pensionsavgift. Arbetsgivares pensionsavgift utgör 18,8 % av lönen. Arbetstagares pensionsavgift är lika stor som inom den privata sektorn, för tillfället utgör den 4,7 % av lönen.

Fondens totala inkomster 1998 uppgick till ca 7,5 mrd. mk. Största delen bestod av arbetsgivares pensionsavgifter som betalades av statliga ämbetsverk och inrättningar och som utgjorde sammanlagt 3,8 mrd. mk.

Pensionsfondens medel har tills vidare inte använts för betalning av pensioner, utan alla pensioner som omfattas av statens pensionssystem betalas från de anslag som har använts i statsbudgeten. Eftersom pensionerna betalas från budgeten har det fastslagits att av fondens medel kan till statsbudgeten

överförs ett belopp som motsvarar högst tre fjärdedelar av statens årliga pensionsutgifter. Den andel av fondens medel som inte överförs kan lånas till staten eller placeras. Av de medel som består av arbetstagares pensionsavgifter kan högst en lika stor andel som används för s.k. utjämning inom APL-systemet överföras till statsbudgeten eller lånas till staten.

Fondens kapital utgjorde 16,9 mrd. mk vid utgången av 1998. Det beräknade pensionsansvar som inte har täckts inom statens pensionssystem var 272 mrd. mk vid utgången av 1998.

Om upplösning av fonden bestäms särskilt. I praktiken har placeringarna gjorts så, att de kan upplösas efter år 2010.

1.2. Syftet med pensionsfonden

Syftet med pensionsfonden är att — samla medel med hjälp av vilka kostnadstrycket från de stora åldersklassernas pensioner under de tyngsta åren vad pensionsutgiften beträffar kan utjämnas genom upplösning av fonden,

— ta upp statens pensionsansvar och den ansvarsandel som inte har täckts för att skuldens verkliga storlek skall stävja tillväxten av övriga utgifter och skuldsättningen, — via pensionsavgiften placera pensionskostnaden bland de övriga arbetskraftskostnaderna.

Då statens pensionsfond grundades 1990 uppställdes som ett mål i regeringspropositionen i fråga att graden för statens fondering skall uppnå det mål som ställts upp för APL-systemet år 2010. Enligt social- och hälsovårdsministeriets långsiktsprognoz för sociala utgifter torde det inom APL-systemet vid nämnda tidpunkt finnas fonderat en och en halv gång den årliga lönesumman. I förhållande till det samlade pensionsansvaret motsvarar detta ca 20 % av pensionsansvarets belopp. Om detta mål tillämpas på staten innebär det att år 2010 borde det för pensionerna finnas fonderat ca 50 mrd. mk enligt 1999 års prisnivå.

Grunden för pensionsfonderingen är beredskap för att befolkningen åldras. Efter 2010 kommer de stora åldersklasserna att höja försörjningsförhållandet i Finland till en betydligt högre nivå än genomsnittet i Europa. Den kraftiga ökningen av antalet invånare i pensionsåldern samtidigt som antalet personer i arbetsför ålder minskar förorsakar ett

tryck på att avgifterna och skatterna för dem som arbetar borde höjas. Pensionsutgifterna i förhållande till lönerna för dem som arbetar stiger brant. Samtidigt ökar den mängd hälso- och sjukvårdstjänster samt övriga tjänster som åldringar behöver. Den demografiska risken kan elimineras genom att avgiftstrycket utjämnas genom förhandsfondering. I praktiken finns det ca tio år kvar för förberedelser, vilket är en kort tid.

Syftet med fonderingen av statens arbetspensioner är att spara genom att skjuta fram den offentliga konsumtionen och stärka statsekonomi utan att beskattningen behövs stramas åt nu eller i framtiden. Ett viktigt instrument som inverkar på pensionsfondens tillväxt är de årliga överföringar som görs från fonden till budgeten. Syftet med fonderingen uppnås om en nedskärning av de överföringar som görs från fonden till budgeten verkligen minskar statens budgetutgifter. Det här sker om fondens tillväxt beaktas såsom en faktor som krymper budgetens utgiftsram.

1.3. Pensionsfondens placeringsverksamhet

Fondens placeringar i slutet av 1998 fördelades på två sätt: lån till staten och placeringar på marknaden. Största delen av fondens kapital, dvs. 12,3 mrd. mk, utgjorde kreditfordringar på staten. På marknaden var 2,8 mrd. mk placerade. Investeringsobjekten bestod av omsättningsbara masskuldebrevslån i finska mark vilka emitterats av staten eller den finska offentliga förvaltningen. De sammanlagda ränteintäkterna från statliga lån och placeringar på marknaden 1998 uppgick till ca 670 milj. mk. Tillsvidare har fonden inga placeringar i aktier och fastigheter.

Placeringsverksamheten styrs av fondens direktion som utses av finansministeriet. Direktionen godkänner principerna för placeringsverksamheten och statskontoret har hand om den operativa placeringen. Enligt 5 § lagen om statens pensionsfond skall fondens medel placeras på ett betryggande sätt och så att de ger avkastning.

Tillsynen över fondens bokföring handhas inom ramen för statskontorets interna granskning samt av statens pensionsfonds revisorer och även statens revisionsverk. Det finns inga särskilda bestämmelser om övervakning av placeringsverksamheten.

Statens pensionsfond är en s.k. buffert-

fond, dvs. för fonden uppkommer inte i något skede pensionsansvar som skall täckas individuellt vilket gäller för fonder som lyder under APL. Därför behöver fonden inte heller något rörelsekapital och några bestämmelser om detta behövs således inte. På statens pensionsfond kan en sådan placeringspolitik tillämpas där placeringarnas avkastning på kort sikt kan variera mycket. I fondens verksamhet är det viktigt att medlen diversifieras för att riskerna skall kunna minimeras samt att placeringshorisonten kan bestämmas. Den tid som gäller för investeringarna är avgörande för vilken typ av investeringsobjekt medlen borde placeras i. Ju längre tid desto större andel kan aktierna utgöra av portföljen.

Tillsvärdare har pensionsfondens placeringar riktat sig enbart till ränteinstrument. Avsikten är att diversifiera placeringarna såsom i andra arbetspensionssystem. En effektiv placeringsverksamhet kan på ett avgörande sätt minska på statens nettopensionsutgifter. Ju bättre man med hjälp av placeringarnas avkastning kan täcka fondens tillväxt, desto bättre kan placeringsverksamheten stärka statsbudgeten.

2. Propositionens mål och förslag

2.1. Tryggande av pensionsfondens tillväxt (5 § 1 och 2 mom.)

Ett centralt problem för statens pensionsfond är hur en tillräcklig tillväxt skall kunna tryggas. Då statens pensionsfond grundades uppställdes som ett mål att graden för fonderingen av statens pensioner skall uppnå det mål som ställts upp för APL-systemet år 2010, nämligen att ett sådant belopp skall vara fonderat som motsvarar en och en halv gång lönesumman år 2010.

Tillväxttakten för statens pensionsfond under de senaste åren räcker inte till för att det ursprungliga målet för fonderingen skall kunna uppnås, utan målet kräver att fonderingen ökas. Den nuvarande graden av fondering är avsevärt lägre än i andra lagstadgade arbetspensionssystem i allmänhet.

Det finns inga klara bestämmelser om fondens tillväxt. I praktiken har överföring från fonden till budgeten varit det instrument med hjälp av vilket fondens tillväxt har reglerats. Fondens tillväxt har således berott på det årliga budgetbeslutet.

I propositionen föreslås att fondens årliga

tillväxt skall tryggas genom lag. Det här sker enligt förslaget så enkelt som möjligt genom att maximibeloppet av den överföring som årligen görs från fonden till budgeten dimensioneras så att det motsvarar målet för fonderingen. Enligt gällande lag kan från fonden till budgeten överföras ett belopp som motsvarar högst tre fjärdedelar av den årliga pensionsutgiften. I nuläget, då den årliga pensionsutgiften är ca 14 mrd. mk, motsvarar ett fullt maximibelopp drygt 10 mrd. mk. Detta är mer än de totala årliga inkomster som flyter in till fonden.

Fondens beräkningar på lång sikt visar att en begränsning av maximibeloppet för överföringen under följande år till en tredjedel av pensionsutgiften kommer att ge den eftersträfvade tillväxttenden. Enligt förslaget kan maximibeloppet för överföringen ökas under senare år då avkastningen av fondens placeringar ökar.

Med anledning av det ovan sagda föreslås i 5 § 1 mom. att maximibeloppet av den överföring som årligen görs från fonden till budgeten skall vara en tredjedel av pensionsutgiften och efter år 2006 hälften av pensionsutgiften.

I propositionen föreslås att det ursprungliga fonderingsmålet, som är en och en halv gång lönesumman år 2010, skrivs in i 5 § 2 mom. Eftersom statens lönesumma har på grund av bolagiseringar av statens affärsverk för tillfället kraftigt minskat på 1990-talet är den inte längre helt jämförbar och därför är det nödvändigt att jämsides jämföra fonderingsgraden i förhållande till pensionsansvarets belopp. Enligt beräkningar motsvaras det ursprungliga målet härvid av 20 % av pensionsansvarets belopp.

2.2. Pensionsfondens organisation (2 §)

Statens pensionsfond har ingen egentlig egen organisation utan pensionsfonden sköts av statskontoret som en del av statens finansförvaltning. De av fondens medel som finns på samlingskonton utgör för tillfället statens kassamedel.

Pensionsfonden i dess nuvarande form förknippas kanske onödigt mycket med statlig verksamhet. Fondens verksamhet exempelvis på placeringsmarknaden kan uppfattas som statens placeringsverksamhet i alltför hög grad. För att fylla sin uppgift som ett hjälpmedel när det gäller att finansiera framtida pensioner föreslås att fonden skall kunna

göra placeringar i sitt eget namn och med tiden även kunna realisera dem. Förvaltningen av fondens medel och fondens befogenheter skall enligt förslaget fastslås klarare i lag än vad som nu är fallet.

Enligt det föreslagna 2 § 1 mom. skall fonden fortfarande skötas av statskontoret. Det föreslås att statskontoret sköter om uppgifter i anknytning till fondens betalningsrörelse och bokföring samt praktiska placeringsåtgärder enligt direktionens anvisningar. Statskontoret föreslås bereda budgeten och bokslutet och sörja för praktiska åtgärder som hör till förvaltningen av fonden samt arbetsgivaråtgärder. Avsikten är att fonden inte längre skall vara i första hand en bokföringsmässig fond, utan en organisation med befogenheter att utföra till den stadgade uppgifter. Därför föreslås att 2 § 1 mom. preciseras så, att fondens medel förvaltas av fonden. Förvaltas innebär att fonden har klart definierade befogenheter att besluta om placeringen av de medel som fonderas. Fonden verkar i sitt eget namn, även om medlen i sista hand är statens medel. Fondens medel behöver inte förvaras i statens kassa.

I det föreslagna 2 § 2 och 3 mom. preciseras direktionens ställning och uppgifter. Då fonden är en funktionsduglig organisation, som förvaltar fondens medel, skall det tydligt anges vem som utövar dess befogenheter. Därför föreslås att direktionen skall styra fondens placeringsverksamhet och svara för fonden. Direktionens viktigaste uppgift är fortsättningsvis att besluta om fondens placeringsprinciper. Direktionen skall också göra upp en i 5 § 3 mom. avsedd placeringsplan. Statskontoret skall, under direktionens ledning, ansvara för ordnandet av den praktiska placeringsverksamheten. Dessutom skall direktionen göra upp ett förslag till budget för fonden, godkänna fondens bokslut samt årligen avge en verksamhetsberättelse till finansministeriet.

Fonden har enligt förslaget rätt att till sin hjälp anställa nödvändig personal i tjänsteförhållande (2 § 1 mom.). Fondens nödvändiga utgifter betalas av fondens medel.

2.3. Pensionsfondens placeringsverksamhet och tillsynen över den (5 § 4 och 5 mom.)

Frigörelsen av kapital- och penningmarknaden har fört med sig att de företag som verkar på finansmarknaden har varit

tvungna att utveckla särskilt riskhanteringen och riskhanteringssystemen. Samtidigt har avsikten varit att effektivisera myndighetsövervakningen inom finans- och försäkringssektorn.

De medel som fonderats i statens pensionsfond utgör inte täckning för någon särskild ansvarsandel, utan de har kommit till för att kommande utgifter skall kunna utjämnas. När det gäller att ordna tillsynen över statens pensionsfond är det således i synnerhet fråga om tillsyn över placeringsverksamheten.

För att placeringsverksamheten skall kunna övervakas effektivt måste det finnas exakta bestämmelser om hur placeringsverksamheten skall tryggas. Det finns egna bestämmelser om både placeringsfonders och arbetspensionsanstalters diversifiering av placeringsverksamheten. Med diversifieringsbestämmelser av den här typen är det möjligt att göra upp sådana normer för placeringsverksamheten som också lämpar sig för statens pensionsfondering.

Enligt gällande 5 § 4 mom. skall statens pensionsfonds medel placeras "på ett betryggande sätt och så att de ger avkastning". Det föreslås att denna bestämmelse preciseras så, att kriterierna för placeringsverksamheten är säkerhet, avkastning och likviditet. Dessutom skall det söras för att placeringarna är lämpligt diversifierade och har lämplig spridning. Detta motsvarar principerna för arbetspensionsanstalternas placeringsverksamhet. Pensionsfonden skall också åläggas att göra en likadan placeringsplan som pensionsbolagen skall göra. Därav skall bl.a. framgå hurdan diversifieringsplan statens pensionsfond följer. Av placeringsplanen skall även framgå hur fondens rättigheter som beror på innehav i andra samfund skall utnyttjas. Avsikten är att placeringen i aktier som allmän princip skall vara s.k. portföljplacering, dvs. statens pensionsfond kommer inte via sitt aktieinnehav att blanda sig i hur företagets styrelse arbetar. Effektivitet och neutralitet inom placeringsverksamheten upprätthålls genom att den läggs ut och konkurreras ut.

Statens pensionsfond omfattas inte direkt med stöd av lag av varken försäkringsinspektionen eller finansinspektionen. Var tillsynen över fonden skall skötas kan således prövas och bör avgöras enligt vad som är ändamålsenligt. Försäkringsinspektionen har verkat från den 1 april 1999 och till dess

område hör försäkrings- och pensionsanstalter. Finansinspektionen övervakar placeeringsfonderna. Statens pensionsfond avviker på grund av sin buffertnatur t.ex. från arbetspensionsanstaltens fondering och följaktligen är också behoven av tillsyn delvis olika. Eftersom avsikten är att utveckla statens pensionsfond bl.a. så, att pensionerna betalas från fonden och att det för fonden uppkommer ett pensionsansvar som skall täckas, kan behoven av tillsyn ändras i fortsättningen och närma sig pensionsbolagens behov. Därför föreslås i 5 § 5 mom. att en adekvat analys av och tillsyn över risker och riskhanteringssystem beträffande statens pensionsfonds placeringsverksamhet skall handhas av samma myndighet som sköter tillsynen över pensionsbolagen, dvs. Försäkringsinspektionen.

Finansministeriet skall fortfarande övervaka statens pensionsfonds verksamhet bl.a. genom att fastställa dess bokslut. Fonden skall fortsättningsvis ha revisorer. Tillsynen över fonden ankommer också fortsättningsvis på statens revisionsverk.

2.4. Övriga förslag

Enligt gällande 4 § 1 mom. beslutar statskontoret om storleken på och betalningen av arbetsgivarens pensionsavgift, vars grunder statsrådet fastställer. Genom storleken på arbetsgivarens pensionsavgift och den därtill hörande självriskandelen kan man effektivt främja åtgärder som stöder bl.a. upprätthållandet av arbetsförmåga samt rehabilitering. De har således en styrande inverkan på både pensionsskyddets innehåll och anställningsförhållandet. Det är ändamålsenligt att även personalorganisationerna deltar i beslutsfattandet angående pensionsavgiften. Därför föreslås att 4 § 1 mom. kompletteras så, att statskontoret innan det fattar beslut om arbetsgivarens pensionsavgift skall föra ärendet till behandling av pensionsfondens direktion, där representanter för både arbetsgivare och statsanställda finns med.

Enligt gällande 5 § 3 mom. bestämmer finansministeriet om utlåning av fondens medel till statens affärsverk. Det föreslås att denna bestämmanderätt stryks i det nya 5 § 3 mom. eftersom den är onödig och att fondens direktion bestämmer om utlåningen till affärsverken.

Det föreslås att lagens 7 § 2 mom. ändras tekniskt så, att den punkt som gäller god-

kännande av fondens bokslut flyttas till 2 § 2 mom. 3 punkten.

3. Propositionens verkningar

Tryggande av pensionsfondens tillväxt på en nivå som motsvarar fonderingsmålet förutsätter att den överföring som görs från fonden till budgeten under kommande år dimensioneras till en något lägre nivå än under de senaste åren, vilket kommer att minska de inkomster som flyter in till budgeten i motsvarande mån. Överföringen till budgeten har under de senaste åren varit ca 6,5 mrd. mk, med undantag för år 1999 då överföringen var 7,75 mrd. mk. Propositionen berör egentligen först de överföringar som görs räknat från år 2001. I budgetpropositionen för 2000 föreslås emellertid redan att överföringen skall vara 4,9 mrd. mk. Då de inkomster som flyter in till fonden kan beräknas till 8,7 mrd. mk, kommer fonden att växa med ca 3,8 mrd. mk år 2000. Enligt denna dimensionering kommer överföringen att vara cirka en tredjedel av den beräknade pensionsutgiften år 2000 och motsvara tillväxten enligt fonderingsmålet. Under följande år beräknas överföringen vara 5—6 mrd. mk enligt gängse pris.

Direkta verkningar på budgeten har propositionen inte. Utgifter på grund av avlöning av personal betalas av pensionsfondens medel.

4. Beredningen av propositionen

Propositionen har beretts som tjänsteuppdrag vid finansministeriet och ärendet har förberedelsevis behandlats av ministeriets finanspolitiska förhandlingsgrupp. Propositionen har också behandlats och godkänts av statens delegation för pensionsärenden, där det finns representanter för de statsanställdas centralorganisationer. Försäkringsinspektionen har inte anmärkt om att fondens placeringsverksamhet ordnas såsom nu föreslås.

5. Andra omständigheter som inverkat på propositionens innehåll

Såsom ovan konstaterats betalas statens pensioner inte från fonden utan från ett pensionsmoment i budgeten. Ambetsverkens och inrättningarnas pensionsavgifter har budgeterats skilt och de betalas till pensionsfonden. Därifrån redovisas de i praktiken till-

baka till budgeten. Pensionskostnaderna har således delvis budgeterats två gånger, först som pensionsutgifter och sen som ämbetsverkens och inrättningarnas pensionsavgifter. Detta höjer budgetens slutsumma i onödan.

Finansministeriet har för avsikt att utreda möjligheterna att betala pensionerna från pensionsfonden, varvid den ovan nämnda överlappningen skulle försvinna. Betalning av pensionerna från fonden skapar också förutsättningar att utveckla pensionsfonden i en sådan riktning att pensionsavgifterna och pensionsansvaret motsvarar varandra bättre.

6. Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft så snart som möjligt efter det att den har antagits och blivit stadfäst.

7. Lagstiftningsordning

Statens pensionsfond är en s.k. gammal fond som har grundats i vanlig lagstiftningsordning. Med iakttagande av den s.k. genvägsteorins principer kan ändringar som berör en befintlig fond genomföras i vanlig lagstiftningsordning under förutsättning att fondens uppgifter eller omfattning inte utvidgas avsevärt. De ändringar som föreslås i denna proposition avses trygga fondens tillväxt enligt det ursprungliga målet samt klarlägga fondens ställning och förvaltning. Avsikten är däremot inte att ändra på fondens syfte och omfattning. På denna grund anser regeringen att ändringarna kan genomföras i vanlig lagstiftningsordning.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

Lag

om ändring av lagen om statens pensionsfond

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen den 29 december 1989 om statens pensionsfond (1372/1989) 2 §, 4 § 1 mom., 5 § och 7 § 2 mom.,

dess lagrum sådana de lyder, 2 § i lag 942/1993 och 1234/1995 samt, 4 § 1 mom., 5 § och 7 § 2 mom. i nämnda lag 942/1993, som följer:

2 §

Statens pensionsfond är en fond som står utanför statsbudgeten och sköts av statskontoret. Fondens medel förvaltas av fonden och är i dess namn.

Fonden har en direktion som styr fondens placeringsverksamhet och svarar för fonden. Direktionen utses av finansministeriet för tre år i sänder. Direktionen har en ordförande, en vice ordförande och högst fem andra medlemmar. Medlemmarna har, med undantag av ordföranden, en personlig suppleant. Tre medlemmar och deras personliga suppleanter skall utses bland personer som föreslagits av statstjänstemännens och statens arbetstagarers mest representativa centralorganisationer. Finansministeriet kan entlediga direktionens medlemmar från deras uppdrag. Finansministeriet fastställer arvodena för direktionens medlemmar, samt fastställer fondens arbetsordning på förslag av direktionen.

Direktionens uppgift är att

1) besluta om fondens placeringsprinciper och göra upp en placeringsplan enligt 5 § 3 mom.,

2) godkänna fondens bokslut samt

3) årligen till finansministeriet avge en berättelse om fondens verksamhet under föregående kalenderår.

Vid fonden kan finnas personal i tjänsteförhållande som utnämns av fondens direktion. De utgifter som personalen ger upphov till betalas av fondens medel.

4 §

Statens ämbetsverk och inrättningar, statens affärsverk samt samfund och inrättningar, vilkas anställda omfattas av statens pensionsystem, betalar till statens pensionsfond arbetsgivares pensionsavgift, vars grunder statsrådet fastställer. Statskontoret beslutar om pensionsavgiftens storlek och betalning efter att de principer som berör saken har behandlats av pensionsfondens direktion.

5 §

Ur statens pensionsfond kan i statsbudgeten årligen till statsverket överföras ett belopp som från 2001 uppgår till högst en tredjedel och efter 2006 till högst hälften av de årliga utgifterna för pensioner som grundar sig på anställning som avses i 1 §.

År 2010 skall ett sådant belopp vara fonderat som motsvarar en och en halv gång lönesumman under föregående år för den personal som omfattas av statens pensionssystem, dock minst 20 procent av det pensionsansvar som avses i 7 § 1 mom.

Statens pensionsfonds medel kan lånas ut till statens affärsverk så som finansministeriet bestämmer.

Den andel av fondens medel som inte överförs till statsverket kan placeras. Då fondens medel placeras skall placeringarna göras så att de tryggar säkerhet, avkastning och likviditet samt är lämpligt diversifierade och har lämplig spridning. Fondens direktion

skall göra upp en plan för placeringen av fondens medel (*placeringsplan*). I placeringsplanen skall särskilt beaktas fondens karaktär och kraven på placeringsverksamheten. Av placeringsplanen skall framgå hurudan diversifieringsplan fonden har, hur fondens rättigheter som beror på innehav i andra sammanslutningar skall utövas och de principer som iakttas när förvaltare utses.

Tillsynen över statens pensionsfonds placeringsverksamhet ankommer på Försäkringsinspektionen. Om tillsynsavgiften bestäms särskilt.

7 §

Fondens bokslut fastställs av finansministeriet.

Denna lag träder i kraft den .

Helsingfors den 29 oktober 1999

Republikens President

MARTTI AHTISAARI

Minister *Suvi-Anne Siimes*

Lag

om ändring av lagen om statens pensionsfond

I enlighet med riksdagens beslut ändras i lagen den 29 december 1989 om statens pensionsfond (1372/1989) 2 §, 4 § 1 mom., 5 § och 7 § 2 mom., dessa lagrum sådana de lyder, 2 § i lag 942/1993 och 1234/1995 samt, 4 § 1 mom., 5 § och 7 § 2 mom. i nämnda lag 942/1993, som följer:

Gällande lydelse

2 §

Statens pensionsfond är en fond som står utanför statsbudgeten och sköts av statskontoret.

Fonden har en direktion som *beslutar om fondens placeringsprinciper* och svarar för fonden. Direktionen utses av finansministeriet för tre år i sänder. Direktionen har en ordförande, en vice ordförande och högst fem medlemmar. Vice ordföranden och varje medlem skall ha en personlig suppleant. Tre medlemmar och deras personliga suppleanter skall utses bland personer som föreslagits av statstjänstemännens och statens arbetstagares mest representativa centralorganisationer. Finansministeriet kan entlediga direktionens ordförande, vice ordförande och medlemmar från deras uppdrag. Finansministeriet fastställer arvodena för direktionens ordförande, vice ordförande och medlemmar, samt fastställer fondens arbetsordning på förslag av direktionen.

Föreslagen lydelse

2 §

Statens pensionsfond är en fond som står utanför statsbudgeten och sköts av statskontoret. *Fondens medel förvaltas av fonden och är i dess namn.*

Fonden har en direktion som *styr fondens placeringsverksamhet* och svarar för fonden. Direktionen utses av finansministeriet för tre år i sänder. Direktionen har en ordförande, en vice ordförande och högst fem andra medlemmar. Medlemmarna har, med undantag av ordföranden, en personlig suppleant. Tre medlemmar och deras personliga suppleanter skall utses bland personer som föreslagits av statstjänstemännens och statens arbetstagares mest representativa centralorganisationer. Finansministeriet kan entlediga direktionens medlemmar från deras uppdrag. Finansministeriet fastställer arvodena för direktionens medlemmar, samt fastställer fondens arbetsordning på förslag av direktionen.

Direktionens uppgift är att

1) *besluta om fondens placeringsprinciper och göra upp en placeringsplan enligt 5 § 3 mom.,*

2) *godkänna fondens bokslut samt*

3) *årligen till finansministeriet avge en berättelse om fondens verksamhet under föregående kalenderår.*

Vid fonden kan finnas personal i tjänsteförhållande som utses av fondens direktion. De utgifter som personalen ger upphav till betalas av fondens medel.

Gällande lydelse

4 §

Statens ämbetsverk och inrättningar, statens affärsverk samt samfund och inrättningar, vilkas anställda omfattas av statens pensionssystem, betalar till statens pensionsfond arbetsgivares pensionsavgift, vars grunder statsrådet fastställer. Statskontoret beslutar om pensionsavgiftens storlek och betalning.

5 §

Ur statens pensionsfond kan i statsbudgeten årligen till statsverket överföras ett belopp som uppgår till högst *tre fjärdedelar* av de årliga utgifterna för pensioner som grundar sig på anställning som avses i 1 §.

I fondens bokföring skall de medel som utgörs av arbetstagarnas pensionsavgifter behandlas så att de kan särskiljas från de medel som utgörs av arbetsgivarnas pensionsavgifter samt fondens övriga medel. De medel som utgörs av arbetstagares pensionsavgifter får så som avses i 1 mom. överföras till statsverket till ett belopp motsvarande högst den andel som inom det pensionssystem som avses i lagen om pension för arbetstagare används för utjämning av det genomsnittliga pensionsansvaret.

Statens pensionsfonds medel kan lånas ut till statens affärsverk så som finansministeriet bestämmer.

Den andel av fondens medel som inte överförs till statsverket kan placeras. Fondens medel skall placeras på ett betryggande sätt och så att de ger avkastning.

Föreslagen lydelse

4 §

Statens ämbetsverk och inrättningar, statens affärsverk samt samfund och inrättningar, vilkas anställda omfattas av statens pensionssystem, betalar till statens pensionsfond arbetsgivares pensionsavgift, vars grunder statsrådet fastställer. Statskontoret beslutar om pensionsavgiftens storlek och betalning *efter att de principer som berör saken har behandlats av pensionsfondens direktion.*

5 §

Ur statens pensionsfond kan i statsbudgeten årligen till statsverket överföras ett belopp som från 2001 uppgår till högst *en tredjedel och efter 2006 till högst hälften* av de årliga utgifterna för pensioner som grundar sig på anställning som avses i 1 §.

År 2010 skall ett sådant belopp vara fonderat som motsvarar en och en halv gång lönesumman under föregående år för den personal som omfattas av statens pensionssystem, dock minst 20 procent av det pensionsansvar som avses i 7 § 1 mom.

Statens pensionsfonds medel kan lånas ut till statens affärsverk.

Den andel av fondens medel som inte överförs till statsverket kan placeras. Då fondens medel placeras skall placeringarna göras så att de tryggar säkerhet, avkastning och likviditet samt är lämpligt diversifierade och har lämplig spridning. Fondens direktion skall göra upp en plan för placeringen av fondens medel (placeringsplan). I placeringsplanen skall särskilt beaktas fondens karaktär och kraven på placeringsverksamheten. Av placeringsplanen skall framgå hurudan diversifieringsplan fonden har, hur fondens rättigheter som beror på innehav i andra sammanslutningar skall utövas och de principer som iaktas när förvaltare utses.

Tillsynen över statens pensionsfonds placeringsverksamhet ankommer på Försäkringsinspektionen. Om tillsynsavgiften bestäms särskilt.

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

7 §

Fondens bokslut godkänns av direktionen
och fastställs av finansministeriet.

Fondens bokslut fastställs av finansminis-
teriet.

Denna lag träder i kraft den
